

Advies 2021/14

Uitgebracht op vraag van de SIOD

SIOD-bevraging ter voorbereiding van het Strategisch Plan Socialefraudebestrijding 2022-2025

1	Bevraging sociale fraude	1
2	Input vanuit het sociaal statuut zelfstandigen	2

Het ABC werd gevraagd¹ om mee te werken aan een bevraging van de SIOD waarvan de resultaten zullen gebruikt worden voor beleidsbepaling en - onderbouwing inzake sociale fraudebestrijding.

1 Bevraging sociale fraude

Ter voorbereiding van het Strategisch Plan Socialefraudebestrijding 2022-2025^{2,3} lanceert de SIOD een bevraging van de sociale partners en academici.

Het doel van deze bevraging is drieledig :

1. Identificeren van strategische uitdagingen en doelstellingen op middellange termijn (de komende vier jaar);
2. Het actualiseren van de beeldvorming van de (prioritaire) fraudefenomenen;
3. Het versterken van programmawerking.

De vragenlijst omvat 20 vragen die zijn onderverdeeld in drie luiken:

1. uitdagingen en strategische objectieven
2. fraudefenomenen
3. aanpak

¹ De uitnodiging tot beantwoorden van de vragenlijst werd door het secretariaat van het ABC ontvangen per email op 21/05/2021.

² En bijgevolg eveneens het operationeel Actieplan Sociale Fraudebestrijding 2022

³ Het plan heeft als doelstelling om een gedragen strategie op middellange termijn te ontwikkelen om sociale fraude multidisciplinair te bestrijden.

2 Input vanuit het sociaal statuut zelfstandigen

Het ABC heeft kennis genomen van de vragenlijst en waardeert de inspanningen die vanuit de SIOD worden geleverd om de stakeholders te betrekken bij de opmaak van het Strategisch Plan. Tegelijkertijd wenst het Comité te benadrukken dat een voldoende ruim tijdsplan essentieel is voor een grondige bevraging en raadpleging onder de leden van de organisaties.

Voor de bespreking van de vragenlijst heeft het Comité een beroep gedaan op de expertise van de dienst Eerlijke Concurrentie (ECL) van het RSVZ. Het heeft vastgesteld dat het zich voor de verschillende topics kan vinden in de analyses die de dienst ter zake maakt. Het Comité sluit zich bijgevolg aan bij de ingevulde vragenlijst die de dienst ECL op 4 juni 2021 overmaakte aan de SIOD⁴.

In aanvulling daarop wenst het ABC nog het volgende aan te geven :

- ook een goede samenwerking tussen de Belgische inspectiediensten en de Europese Arbeidsautoriteit (ELA)⁵ moet gezien worden als een kritische succesfactor om de strategische doelstellingen inzake de strijd tegen de sociale fraude te kunnen behalen⁶.
- een belangrijk element in de socialefraudebestrijding (onder meer bij bijdragefraude) is een correcte toepassing van de arbeidsrelatiewet (bv. in geval van platformwerk).
- voor wat betreft de werking van de SIOD⁷ is het van belang dat er wordt gewaakt over i) een goede communicatie ten aanzien van de zelfstandigen en de KMO's evenals over ii) een goede informatie-uitwisseling met de beroepsorganisaties.
- het is voorlopig onduidelijk hoe het nieuwe actieplan tegen fiscale en sociale fraude van minister Van Peteghem⁸ zich verhoudt tot de bestaande actieplannen en initiatieven van de SIOD. Het is aangewezen dat hierover snel enige klaarheid komt.
- het is wenselijk dat de inspectiediensten naast hun handhavings- en sanctionerende opdracht voldoende oog hebben voor preventief en begeleidend optreden.
- het zou waardevol zijn om te evalueren of de initiatieven in het kader van de bestrijding van sociale fraude verlopen in de geest van het charter dat in 2018 werd afgesloten tussen werkgevers- en zelfstandigenorganisaties en sociale-inspectiediensten⁹.

Verder wenst het Comité ook nog te herinneren aan de opmerkingen die het opnam in zijn advies 2020/21¹⁰, nl. :

- het ABC vraagt om geïnformeerd te worden over de resultaten van de verschillende acties inzake socialefraudebestrijding. Dit is volgens het Comité noodzakelijk om op een

⁴ De dienst ontving eveneens een uitnodiging tot deelname aan de bevraging.

⁵ Met respect voor subsidiariteit

⁶ Vraag 3 van de vragenlijst

⁷ Vraag 19 van de vragenlijst

⁸ Vice-eersteminister en Minister van Financiën, bevoegd voor de Coördinatie van de fraudebestrijding

⁹https://www.siod.belgie.be/sites/default/files/Downloads/Protocollen/NL/Charters/charter_met_ondernemingen_nl.pdf

¹⁰ ABC-advies 2020/21 van 5 november 2020 'Ontwerp van Actieplan Sociale Fraudebestrijding 2021'

onderbouwde wijze advies te kunnen uitbrengen over toekomstige acties ter bestrijding van sociale fraude of over de prioritering ervan.

- de veelheid aan initiatieven in het kader van socialefraudebestrijding vereist volgens het Comité verdere prioritering van de acties, zeker ook in het licht van de beschikbare middelen en personeel.
- een strategische benadering van sociale fraude is zeker belangrijk maar het Comité wijst ook op het onverminderd belang van het operationele aspect van de fraudebestrijding.
- het Comité onderschrijft de nood aan een visie inzake socialefraudebestrijding op langere termijn. De programmatische aanpak die de SIOD vooropstelt, is waardevol maar er moet voldoende ruimte blijven om soepel en tijdig de nodige bijstellingen te doen (bv. via kleine deelprojecten) in functie van wijzigende omstandigheden en/of noden.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 23 juni 2021:

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter